

de i den Grad kunne have fundet Unaade for den Mand's Dine, om hvilken jeg kan bevidne, at han har brugt, maaffee endog brugt indtil Misbrug, Sogneforstanderskabernes Hjælp ved mangfoldige Leiligheder, thi jeg har været i det Tilfælde at maatte indhente Oplysninger og Betænkninger fra Sogneforstanderskaberne, navnlig til Indenrigsministeriet og dets statifiske Bureau, saa at jeg ofte har havt ondt af den overordentlige Uleilighed, der saaledes blev gjort alle disse Mænd. At dette nu virkelig er Tilfældet, at Sogneforstanderskaberne ere slet behandlede, vil den arede Forslagsstiller vist ikke benægte. Han fratager dem endeel af de vigtigste Ting og henlægger dem til Herredsraadene; han indskrænker deres Antal, om jeg huffer ret, endogsaa til 4 Medlemmer, han vil ikke engang unde dem Navn af Sogneraad, men han gjør dem til Sognecommission, og derved virkelig, hvad den arede Rigsdagsmand for Viborg Amts 4de Valgkreds (Kampmann) igaar nævnte, trænger dem endogsaa ved Navn tilbage til den Tilstand, som gif forud for Landcommunalanordningen. Herimod kan jeg ikke Andet end nedlægge en ligefrem Indsigelse. Naar man saaledes næsten vil kuldkafe den hidtil bestaaende Institution, skulde man virkelig troe, at der maatte være fremkommet meget store og forargelige Misbrug, og dog er jeg overbevist om, at Sogneforstanderskaberne have opfyldt deres Pligter saa godt som nogen anden Autoritet. Det er saaledes vist, at i Veile vilde hverken Contributionerne til Krigen eller Opgjørelsen af Regnskaberne kunne være kommen istand, hvis ikke Communerne paa en meget forstandig og nidkær Maade havde hjulpet til. Det er mig ikke bekendt, at jeg nogensinde har hørdet Betænkninger eller Foranstaltninger af dem, som ikke ere bleve efterkomne paa en ret fyldestgjørende Maade, og baade Amtet og Regeringen have stedse taget meget Hensyn til deres Meninger og Begjæringer, fordi de i Reglen have været retfærdige og forstandige, og fordi de ikke have vist mindste Tendents til at gaae udenfor deres rette Berettigelse. Jeg mener derfor, at Sogneforstanderskaberne væsentligen kunne blive, som de ere, kun at naturligvis Valgretten ordnes

efter Forslaget, ligesom jeg, i Lighed med hvad jeg har sagt om Byerne, Intet har imod, at Halvdelen af samme skulde være Gaardmænd. Derimod har jeg allerede nævnt, at jeg anseer Oprettelsen af Herredsraader for meget ønskelig, idet der allerede nu til Herredsjurisdictionen hører endeel communale Anliggender, som netop, fordi der ikke er nogen som helst Repræsentation, maae lempes paa bedste Maade, men især fordi endeel af de Sager, der nu ligge under de nærværende Amtsraad, bedst ville kunne henføres hertil. Men naar jeg vil stemme for disse Herredsraad, saa gjør jeg det rigtignok absolut afhængigt af den Betingelse, at den geographiske Inddeling af disse Herredsjurisdictioner bliver revideret, saa at den enten kan falde sammen med eller væsentligt kan komme til at slutte sig baade til Folkethingekredsene og til de underordnede Retskredse, thi at man nu saa let kan omgjøre dem, — og jævnlig bliver ved Vacance dette idetmindste discuteret, jeg vil ikke sige, at det altid fører til et Resultat, — det kommer netop deraf, at der ikke er og ikke kan være nogen communal Aand og en Repræsentation i disse Kredse, hvorimod enhver Omordning vil blive overordentlig vanskelig, naar der først lidt efter lidt skabes et Fællesskab i Interesser og Institutioner, som virkelig knytter dem sammen til et levende Liv. Da vil man ikke mere, uden andet Hensyn end Hensynet til Hensigtsmæssigheden, og uden at noget Menneske derved vil føle sine Interesser saarede, kunne omgjøre, hvad der har vundet Fasthed og selvstændig Bestaaen. At i saa Tilfælde endeel af det, der henhører til Amtsraadet, vil gaae over til Herredsraadet, har jeg alt bemærket — Resten vilde tilfalde Stiftsraadet, hvori tillige Kjøbstæderne skulde repræsenteres. Af hvad jeg saaledes har anført, vil Thinget see, at jeg ønsker, at Lovudkastet maa underkastes en yderligere Drøftelse, og jeg stemmer derfor for Sagens Overgang til 2den Behandling. Jeg vil altsaa paa ingen Maade slutte mig til dem, som have meent, at Forslagsstilleren helst burde tage Forslaget tilbage, eller at det i ethvert Tilfælde kun burde gaae til Comitee, for der at henlægges. Jeg mener, at det bør gaae til Comitee, for der at